

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Orationibvs Iacvatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad
exercitationem spectantes**

**Balinghem, Antoine de
Antverpiae, 1618**

Religiosissimo Et Per Qvam Reverendo In Christo Patri Ac Domino D.
Bernardo De Montgaillard Doctori Theologo, Vallis Avreæ Sacri Ordinis
Cisterciensis Abatti longè dignissimo, & Sereniss. Archiducum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](#)

RELIGIOSISSIMO
ET PER QVAM REVERENDO
IN CHRISTO PATRI
AC DOMINO
D. BERNARDO
DE MONTGAILLARD
DOCTORI THEOLOGO,

VALLIS AVREÆ

Sacri Ordinis Cistertiensis Abbatii
longè dignissimo, & Sereniss.
Archiducum Belgij Principum
Sacro Oratori primario

S. P.

Am pridem (Religiousissime Praesul) Societas Iesu omnem captat tui ordinioccasionem, quam adhuc pro voto suo non inuentam cum doloreret, istam qualem qualem
† 2 naæta

nacta, arripuit audiè (dum sese me-
lior daret) tum vt aliquam tibi in-
terim grati sui in te animi ob tanta
tua in eam merita significationem
faceret, tum vt publicum virtuti,
quæ tanta in te est, testimonium af-
ferret.

Vir es, vigesque iam inde à prima
adolescentia, mundi & carnis inui-
tamentis valere iussis (quæ quidem
tibi vt nobili loco nato plena illece-
brarum non defuerunt) in sacra
Cistertiensi familia in extrema vitæ
omnis, victusque & cultus asperi-
tate; ac plena Christi cruci confixi
imitatione educatus, in qua post al-
tiùs iacta religiosæ disciplinæ fun-
damenta ad eam virtutum omnium
perfectionem pertigisti, vt non ma-
gis nomine quam re Bernardum
referres; adeò in te eminebat, oran-
di studium, animi mundities, & ca-
stimonia, crucis atque euangelicæ
paupertatis amor, obedientia, ani-
mi demissio, cæteraque viro reli-
gioso digna virtutum ornamenta.

Et

Et quoniam D. Bernardi instar
eras, non tantum opere potens sed &
sermone, omnibusque ad dicendum
tum naturae, tum doctrinæ, tum gra-
tiæ præsidiis instructus, moderato-
res tui super candelabrum adeò illu-
stri lampade collocata te iusserunt
ad populum verba facere, quem fa-
nè cum Aquitania & Gallia Narbo-
nen sis, tum Galliarum princeps ciui-
tas dicentem calamitosis illis maxi-
mè temporibus non semel demirata
est; quando & orthodoxos ut ma-
iorum fidem atque aduersus Sedem
Apostolicam obedientiam tueren-
tur constanter confirmabas, & secta-
riis acre bellum cum indixisses, illos
ipso virtutis verbo veritatisque pro- Eph. 1.
fligabas: quæ quidem omnia pluri- 13.
mique alia à te sunt præstata, dum
tibi illo in regno esse licuit seculo,
donec tempestatis gravitate coa-
ctus solum vertere, in Belgiam hanc
appulsi es, quæ te sinu magno fa-
nè bono suo excipiens mirata est se Ecd.
in te uno excepisse, & Eliam alte- 48.L.

† 3 rum

1. ad
Cor.
10. 4.

rum, cuius verbum quasi facula ar-
deret, & alterum Paulum, cuius arma
militiae non carnalia sed potentia Deo.

Hier.
13. 29.
Psal. 28.
5. 8. 9.
Psf. 147.
18.

Psf. 28. 4
Cant.
4. 3.
Ad He-
breos 4.
12.

Quis enim te vnuquam aut auorum
religionem vindicauit acrius, aut er-
rones nostros insectatus est vehementius,
aut perditos mores reformauit
studiosius, aut vitia euellit penitus,
aut virtutes inseuit altius? Testes
Bruxellæ & Antuerpia, quibus in ci-
uitatibus dum te omni laude cumu-
latum præstas Christi oratorem &
legatum, haereses expugnas, verbi
Dei malleo conteris petras, confrin-
gis cedros Libani, præparas ceruos,
concutis desertum, reuelas condens-
sa, emittis verbum tuum & fluunt a-
qua, dum peccantibus iuxta ac pries-
ties lachrymas, illis quidem doloris,
his autem deuotionis; adeò vox tua

vox virtutis est: adeò eloquium tuum

est non modò dulce, sed & efficax &

penetrabilis omni gladio ancipiti,

pertingens usque ad diuisionem ani-

mi ac spiritus, compagum quoque ac

medullarum.

Quæ

Quæ causâ fuit cur te præ cæteris
Serenissimi Archiduces Principes
nostrî, tum principem Oratorem
suum, tum sacræ Vallis Aureæ fami-
liae Præfectum esse voluerunt. Et sa-
nè quem potius Aureæ Valli quām
virum verè aureum præficerent au-
rei ipsi sapientissimique Principes?

Aureum est os tuum, alter Chry-
sostomus: aureus sermo, secundus ^{Cant. 5.}
Chrysologus: aurea mens tua, caput ^{II.}
enim tuum aurum optimum: opera ^{Cant. 5.}
tua aurea, quia manus tuae aureæ:
nempe à te emptum aurum illud de
Apocalypsi ignitum, probatum, vt lo- ^{c. 3. 18.}
cuples fieres.

Summa, ne te scribendo teneam, es ^{Eccl.}
quasi vas auri solidum, ornatum omni- ^{so. 10.}
lapide pretioso: solidū quidem, quia
à sapientia & charitate purè aureum;
ornatum verò, quādo variarū splen-
dore virtutum, orationis, pietatis in
Deum, temperantiæ, & mansuetudi-
nis nitent tua hæc sapientia & cha-
ritas: quæ omnia & singula, utinam
quemadmodum rerum euentus ex-

† 4 perien-

perientiaque confirmat, ita mihi per tuam modestiam liceret fusiū enarrare.

Quæ eadem (vt & angustiores huiusc epistole, quibus me coarctatum video, termini) effecere, vt nihil dicere liceat, de hospitalitate tua, qua nō comiter magis quam liberaliter & prolixè quosquis accipis summos infimosque.

Nihil de patientia tua raraque animi æquitate in aduersis, siue morbis, qui te frequenter periculi plenissimi lecto affigunt, siue calumniis quarum tenebras dum in silentio & spe est

Ila. 30.
15.

fortitudo tua, veritatis luce dissipatas penitus, gaudent boni omnes.

Nihil de accenso boni publici zelo tuo, quo (vt cætera taceam) quam consilio, quam auctoritate, quam re, quam vigilantia & solicitudine, quam operâ præstítâ non postremas tibi vendicas in Collegij istius Luxenburgensis sectandis procurandisque cōmodis.

Nihil de prudentia tua, cùm ciuili cum œconomica, quam vtramque in
te

te inesse summam fatentur vniuersi:
& vt ipsi fileant eam loquuntur tum
ordinum Ducatus istius Conuentus,
in quibus eximia cum prudentiæ
consilijque laude sententiam dicis:
tum Vallis Aureæ res familiaris, quæ
sapienti tuâ administratione magnū
cepit incrementum, & quod inde fit
Religiosorum Deo famulantium nu-
merus, qui per te altero ferè tanto
auctior effectus est: eam denique
prudentiæ laudem singularem lo-
quitur eiusdem familiæ regimē tuum
tam forte quam suave, imò verius
suave fortiter forte, suauiter (quod
quidem caput est rectoris optimi)
quo dum attingis à fine usque ad fi- Sap. 8. 11.
nem fortiter, & disponis omnia sua-
uiter, nihil est quod à tuis ea fortitu-
dine & suauitate non impetres; præ-
sertim cùm eos non verbo tantum
sed & vitæ exemplo, quo in omnibus
ipse præis omnibus, ad ea quæ sunt
religiosi instituti prouoces vehemē-
ter, sisque eius simillimus, qui priùs Aet. 1. 1.
cœpit facere quam docere.

† 5 Quibus

Quibus sanè rebus id à te perfec-
tum constat, & si antè fuerit Au-
rea Vallis cui præs, augusto hoc
nomine, nunc quidem eodem illa
meritissimò sit appellanda.

Thren.
4. 2. Ibi visuntur filij Sion inclyti &
amicti auro primo, primo inquam
& notæ primæ, quoniam præ illo
diuini amoris auro, quo collucent
Iob 28.
15. 19. ipsi, sordet aurum obrizum. Non
conferetur tinctis Indiæ coloribus,
nec lapidis sardonycho pretiosissimo,
vel sapphiro. Non adæquabitur ei
topazius de Æthiopia, nec tincturæ
mundissimæ componetur.

Iac. 3.
17. Ibi micat aurum sapientiæ veræ
illius germanæque, quæ desursum
est, quæ pudica, quæ pacifica, quæ
modesta, quæ suadibilis, quæ bonis
consentiens, quæ plena misericordiâ
Apoc. 5. & fructibus bonis. Ibi spectare licet
8. phialas aureas plenas odoramento-
rum, quæ sunt orationes Sancto-
rum, quas benè longas in nouo illo
D. Virginis Mariæ Aspricollis seces-
su, à te in cœnobio tuo tam operosè
&

& commodè quām piè & sapienter
exædificato, te præeunte fundunt
statis horis filij tui.

Quid plura? verè loquar, tuæ fi- ^{Exodi}
dei credita familia est instar arcæ ^{37.2.}
testamenti, quam vestiuit cælestis
Bæseleel auro mundissimo intus & ^{3. Reg.}
foris. Est velut templum Salomonis, ^{6.ii.}
in quo nihil erat quod non auro te-
geretur. Æmulatur denique cæle- ^{Apoc.}
stem Hierusalem, cuius vel platea
ipsa aurum mundum, quòd in fami-
lia tua aurea sint omnia, adeò ut Val-
lis istius etiam glebæ sint aurum,
quandoquidem minima etiam filio- ^{Iob 28.}
rum tuorum opera aurea sunt, au-
reoque micant fulgore charitatis.

Neque verò te aut superstite aut
etiam vitâ functo est extimescendum
ne de hac Aurea Valle tua occina-
tur lugubre illud de Threnis: Quo- ^{c.4.3.}
modò obscuratum est aurum, muta-
tus est color optimus? Tam est enim
præstans, tam probatum, tam purga-
tum quod à tua fornace exit aurum,
vt Deo dante nulla sit ymquam tem-
poris

poris iniuriâ obscurandum , nul-
la maculâ offuscandum , rubigine
nullâ inficiendum . Relinques scili-
cet aureos virtutum tuarum hære-
des , atque hæreditas Sancta nepo-
tes tui , neque aurum tuum ærugi-
nabit vñquam , quod quidem opu-
lentis atque auaris fore commina-
tur D. Iacobus .

Atque his aliisque Präfatu Reli-
giosissime cælestia (nè dubita) &
verè aurea præmia te manent , quā-
do coronâ aureâ caput redimitus
apparebis & extabis toti orbi con-
spicuus : quando quoniam sapien-
tiæ & doctrinæ fulsistì auro , eris
sicut splendor firmamenti quod au-
ro splendidius lucet , & quia ad iu-
stitiam erudiisti quām plurimos , eris
sicut stellæ in perpetuas æternita-
tes .

Quæ quidem tibi ex animo opto
voueoque : vouet item mecum So-
cetas IESV , cuius tu fuisti semper
Eccl. 6. & es etiam modò fautor eximus ,
14. protectio fortis , patronus atque a-
cer-

cerrimus defensor , summi in eam
affectus creberima , summaque ac
prolixæ benevolentie significatio-
ne : eoque factum ut nihil ipsa ma-
gis habuerit vñquam in votis quam
luce palam profiteri quantum tanto
debeat parenti , atque tot ac tantis
eius benefactis aliquam saltem re-
pendere vicem cum aliud non pos-
sit , grati scilicet animi testificatio-
nem.

Accipe itaque sapientissime &
optime Præsul hoc qualemcumque
a me memoris animi testimonium .
De orationibus iaculatoriis lib. 4.
exile illud quidē donum quā meum
est , nec satis dignum Valle tam
Aurea : sed verè Aureum tum quod
Sanctorum Patrum aureis atque im-
primis tui Bernardi verè aureo elo-
quentiae fonte manantis sit senten-
tiis refertum : tum quod ab animo
verè aureo sit (absit verbo assen-
tatio) profectum , incensu nempe
tui studio , tuique honestandi fla-
grantissimo .

Deus

Deus Opt. Max. te, Præsul dignissime, in multos annos Aureæ suæ
Valli, Societati Iesv, toti denique
Reip. Christianæ seruet incolumem.
Insulis 6. Ianuarij, Anno 1618.

Admodum Reuerendæ Dominat.tue

seruus in Christo humillimus

ANTONIUS DE BALINGHE M.